

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000735

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ЖИЛІНА Вікторія Володимирівна

2. Viktoriia V. ZhYLINA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 053 Психологія

Дата захисту: 27-05-2026

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12515

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.41

Тема дисертації:

1. Емоційно-особистісні особливості осіб, що мають різні види та рівні хімічних залежностей
2. Emotional-personal characteristics of individuals with different types and levels of chemical dependencies

Реферат:

1. Мета дослідження - на основі комплексного дослідження емоційно-особистісних особливостей розкрити специфіку їхнього прояву в осіб із різними формами хімічної залежності та розробити науково-методичні рекомендації для використання цих характеристик у системі навчально-професійної підготовки психологів і діяльності практико-реабілітаційних центрів. Об'єкт дослідження - хімічно залежні особи. Предмет - емоційно-особистісні особливості таких осіб, види і рівні залежності, засоби її профілактики. у дисертації отримано цілісне теоретико-емпіричне обґрунтування підходу до вивчення хімічних залежностей, у межах якого залежність інтерпретовано як хронічний рецидивний феномен із багаторівневою детермінацією, а провідною психологічною ланкою її підтримання визначено порушення процесуальної послідовності «ідентифікація - розуміння - регуляція» емоцій. Запропоновано й концептуально описано модель пізнання емоційно-особистісних особливостей осіб із різними видами та рівнями залежності, що інтегрує

типологічний блок, емоційно-регулятивне ядро та профілактично-корекційний блок і забезпечує прямий перехід від діагностично встановленого профілю конкретизованих напрямів і змісту психологічної допомоги. Емпірично встановлено загальну закономірність емоційно-особистісної організації залежних осіб, за якою центральним чинником індивідуальних відмінностей виступає поєднання здібностей до ідентифікації та регуляції емоцій, а також визначено специфічні профілі для алкогольної, седативної та складної залежностей із урахуванням статевих відмінностей і рівнів вираженості, що дозволяє розрізнити ресурсні та дефіцитарні компоненти як підставу для диференційованих маршрутів втручання. На цій основі конкретизовано практичні рекомендації, які переводять результати психодіагностики у поетапну систему психологічної допомоги, орієнтовану на відновлення емоційної регуляції, закріплення змін у поведінці та профілактику рецидиву. Практичне значення визначається розробленням науково-методичних рекомендацій для практичних психологів і створенням алгоритму роботи з особами, що мають хімічну залежність. Первинна оцінка передбачає використання психодіагностичного блоку з фіксацією супровідних контекстних індикаторів, після чого на підставі індивідуального профілю визначається інтенсивність допомоги, запускаються короткі щоденні вправи з емоційної саморегуляції та алгоритми реагування на типові провокувальні чинники. Після стабілізації регуляції поетапно посилюються когнітивні компоненти емоційного інтелекту та соціальні й емпатійні навички. Ефективність відстежується трирівневим контролем, до складу якого входять вихідний вимір, оцінювання після завершення циклу та відтермінована оцінка у протокольно визначений інтервал, що дає підстави ухвалювати рішення щодо продовження, зміни або завершення роботи. Розроблено зміст модулів відновлення емоційної регуляції, когнітивного опрацювання емоцій, розвитку емпатії та соціальної взаємодії, профілактики рецидиву, індивідуалізовані маршрути втручання з урахуванням виду та рівня залежності, а також стандартизовані носії практики, як то бланки та журнали оцінювання, щоденники відстеження показників, приклади сценаріїв дій у типових ситуаціях ризику і покрокові інструкції, адаптовані до типології клієнта. Сформовано освітньо-методичний каркас впровадження рекомендацій у системі навчально-професійної підготовки психологів із структуруванням тренінгових модулів і робочих матеріалів, що забезпечує відтворюваність і скорочує час підготовки спеціалістів.

2. The aim of the study is to reveal the specifics of their manifestation in individuals with various forms of chemical dependence based on a comprehensive study of emotional and personal characteristics and to develop scientific and methodological recommendations for the use of these characteristics in the system of educational and professional training of psychologists and the activities of practical rehabilitation centers. The object of the study is chemically dependent individuals. The subject is the emotional and personal characteristics of such individuals, types and levels of dependence, and means of its prevention. Empirical evidence has established a general pattern of emotional and personal organization in dependent individuals, according to which the central factor in individual differences is a combination of abilities to identify and regulate emotions. Specific profiles have also been identified for alcohol, sedative, and complex addictions, taking into account gender differences and levels of severity, which allows for the differentiation of resource and deficit components as a basis for differentiated intervention routes. On this basis, practical recommendations have been specified that translate the results of psychodiagnostics into a step-by-step system of psychological assistance aimed at restoring emotional regulation, consolidating behavioral changes, and preventing relapse. The practical significance is determined by the development of scientific and methodological recommendations for practical psychologists and the creation of an algorithm for working with individuals with chemical dependence. The initial assessment involves the use of a psychodiagnostic block with the recording of accompanying contextual indicators, after which the intensity of assistance is determined on the basis of an individual profile, and short daily exercises in emotional self-regulation and algorithms for responding to typical provocative factors are launched. After stabilization of regulation, the cognitive components of emotional intelligence and social and empathic skills are gradually strengthened. Effectiveness is monitored through a three-level control system, which includes initial assessment, evaluation after completion of the cycle, and delayed assessment at a protocol-defined interval, which provides grounds for making decisions about continuing, changing, or completing the work. The content of the modules for restoring

emotional regulation, cognitive processing of emotions, developing empathy and social interaction, relapse prevention, individualized intervention pathways taking into account the type and level of addiction, as well as standardized practice tools such as assessment forms and journals, tracking diaries, examples of action scenarios in typical risk situations, and step-by-step instructions adapted to the client's typology. An educational and methodological framework for implementing recommendations in the system of educational and professional training of psychologists has been developed, with structured training modules and working materials, which ensures reproducibility and reduces the time required to train specialists.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- . Zhylin M., Mendelo V., Karpenko Y., Samara O., Kampi Y. Mental and behavioural disorders as a result of using alcohol and psychoactive substances. *Revista de cercetare si interventie sociala*. 2023. No. 81. P. 117–128. DOI: <https://doi.org/10.33788/rcis.81.7>
- Smokova L., Zhylin M., Mendelo V., Kyrylyshyna M., Danilova O. Socio-psychological factors in the development of emotional intelligence of drug addicts. *International journal of statistics in medical research*. 2023. Vol. 12. P. 33–42. DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-6029.2023.12.05>
- Zhylin M., Mendelo V., Cherusheva G., Romanova I., Borysenko K. Analysis of the role of emotional intelligence in the formation of identity in different European cultures. *Amazonia Investiga*. 2023. Vol. 12, No. 62. P. 319–326. DOI: <https://doi.org/10.34069/ai/2023.62.02.32>
- Zhylin M., Mendelo V., Makarenko S., Samara O., Ishchenko Y. Peculiarities of the impact of psychotropic substances on the development of emotional intelligence of drug addicts. *Universal journal of public health*. 2023. Vol. 11, No. 5. P. 593–602. DOI: <https://doi.org/10.13189/ujph.2023.110507>
- Zhylin M., Smokova L., Mendelo V., Koval H., Zelenko O. The impact of emotional intelligence on the psycholinguistic peculiarities of speech. *Multidisciplinary science journal*. 2023. Vol. 6, No. 5. Art. 2024061. DOI: <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024061>
- Zhylin M., Malysh V., Mendelo V., Potapiuk L., Halahan V. The impact of emotional intelligence on coping strategies for psychological trauma. *Environment and social psychology*. 2024. Vol. 9, no. 7. Art. 6145. DOI: <https://doi.org/10.59429/esp.v9i7.6145>
- Zhylin M., Mendelo V., Chumaieva Y., Kernas A., Zaporozhtsev Y. Analysis of contemporary methods of integrating emotional intelligence into artificial intelligence systems: advantages, disadvantages, and perspectives. *Journal of Theoretical and applied information technology*. 2024. Vol. 102, No. 7. P. 2842–2853. URL: <https://www.jatit.org/volumes/Vol102No7/7Vol102No7.pdf>
- Samara O., Zhylin M., Mendelo V., Akopian A., Bakuridze N. The role of emotional intelligence in the diagnosis and psychotherapy of mental disorders: an analysis of practical approaches. *Georgian medical news*. 2024. No. 3 (348). P. 47–53. URL: https://www.geomednews.com/Articles/2024/3_2024/47-53.pdf
- Zhylin M., Mendelo V., Kyrylyshyna M., Kazachuk O., Tolmachov O. Enhancing mental health through strategies for the development of emotional intelligence. *South eastern european journal of public health*. 2024. Vol. XXIII, No.1. P. 327–340. DOI: <https://doi.org/10.70135/seejph.vi.710>
- Zhylin M., Mendelo V., Varnava U., Savinok A., Bazylenko K. The relationship between addiction and emotional intelligence in the ukrainian socio-cultural context: challenges of emigration. *Salud, ciencia y tecnología - serie de conferencias*. 2024. Vol. 3. Art. 756. DOI: <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.756>

- Zhylin M., Mendelo V., Tolmachov O., Ryhel O., Yudenko O. Innovative rehabilitation strategies for chemical dependency: Integrating biochemical insights and psychosocial approaches. *Journal of angiotherapy*. 2024. Vol. 8, No. 7. P. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.25163/angiotherapy.879818>
- Zhylin M., Mendelo V., Hrytsuk O., Kononenko T., Shamalo S. Correlation between students' emotional intelligence and emotional dependency. *Revista Eduweb*. 2024. Vol. 18, No. 3. P. 193–203. DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.03.15>
- Zhylin M., Mendelo V., Bondarevych S., Kokorina Y., Tatianchykov A. genetic basis of emotional regulation: Integrative analysis of behavioral and neurobiological data. *OBM Neurobiology*. 2024. Vol. 8, No. 4. Art. 256. DOI: <https://doi.org/10.21926/obm.neurobiol.2404256>
- Mendelo V., Zhylin M., Koliadenk N., Ihnatovych O., Maksymets S. Importance of developing emotional intelligence in preventing addiction syndrome. *Archives of psychiatry research*. 2024. Vol. 60, no. 3. P. 227–238. DOI: <https://doi.org/10.20471/may.2024.60.03.05>
- Мендело В. В. Соціальний конфлікт в інформаційному суспільстві. Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 15–16 трав. 2020 р.). Одеса, 2020. С. 220–222. URL: <https://drive.google.com/file/d/18-k6Ob1tVTqec6VaYdfu333tu-TrqxMN/view?usp=sharing>
- Mendelo V. The phenomenon of loneliness during adolescence. *Problems and perspectives of modern science and practice : materials of the International scientific-practical conference (Graz, Austria, 30–31 January 2020)*. Graz, 2020. P. 256–261. URL: <https://drive.google.com/file/d/1dJwUU6yosga7e9fMVEtmPfpQB1MS-QB3/view?usp=sharing>
- Мендело В. В. Феномен розвитку дітей в сім'ях зі співзалежністю. *Problems and perspectives of modern science and practice : materials of the International scientific-practical conference (Graz, Austria, 30–31 January 2020)*. Graz, 2020. С. 261–265. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MU0v8Qkwk2Jp5ZHgSRMmW9LJoaso7r8-/view?usp=sharing>
- Мендело В. В. Role of emotional intelligence development in children. *Психосоціальний розвиток дитини в сучасній сім'ї : матеріали Міжнародної конференції (проект «Концептуалізація форм соціального спадкування у дітей від 3 до 8 років», 30 жовтня 2020 р.)*. Велико-Тирново, 2020. С. 69–74. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ekhrbYpsW-Y13PKiye8zxllqOWy9qEB3/view?usp=sharing>
- Мендело В. В. Феномен нецензурної лексики як розвиток духовної кризи сучасної молоді. *The role of psychology and pedagogy in the spiritual development of modern society : materials of the International scientific conference (Riga, Latvia, 30–31 July 2022)*. Riga, 2022. С. 21–23.
- Жиліна В. В., Кочегурова Д. В. Особливості емоційної сфери у хімічно залежних осіб. Актуальні питання психології у сучасному інноваційному просторі : зб. тез VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 23–24 трав. 2025 р.). Одеса, 2025. С. 312–314.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U100157

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чебикін Олександр Якович

2. Oleksii Y. Chebykin

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7905-2708

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кононенко Анатолій Олександрович

2. Anatolii O. Kononenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5583-9036

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амплеева Ольга Михайлівна

2. Olha M. Amplieieva

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: <https://orcid.org/0>

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ситнік Світлана Володимирівна

2. Svitlana V. Sytnik

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5875-919X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Ірина Валентинівна

2. Iryna V. Melnychuk

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1982-7393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Саннікова Ольга Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Саннікова Ольга Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Княжева І. А.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна